

Prešovská univerzita oslávila 130. výročie najstaršej fakulty a udelila čestné doktoráty

V zrekonštruovanej a zmodernizovanej aule Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity (GTF PU) v Prešove sa v utorok 26. októbra uskutočnila akademická slávnosť Prešovskej univerzity z príležitosti 130. výročia založenia jej najstaršej fakulty – dnešnej GTF PU a udelenia titulov *doctor honoris causa*.

Prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ posvätil obnovenú aulu a ikonu Matky jednoty, ktorá je jej dominantou. Hodnotnú prednášku o histórii GTF PU, najstaršej fakulty Prešovskej univerzity, predniesol jej dekan prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., ktorý sa zameral na vývoj gréckokatolíckeho teologického štúdia a kňazskej formácie v Prešovskej eparchii. Teologickú akadémiu a kňazský seminár v Prešove založil prešovský gréckokatolícky biskup Dr. Mikuláš Tóth 12. septembra 1880. Totalitný režim v rokoch 1950 – 1989 zakázal činnosť tejto Vysokej teologickej školy a kňazského seminára. Obnovené boli až v roku 1990 vtedajším prešovským biskupom Jánom Hirkom. Teda v tomto roku si GTF PU v Prešove pripomína aj 20. výročie jej obnovenia. V súčasnosti na nej študuje takmer 650 študentov vo viacerých študijných programoch, z toho 69 bohoslovcov, ktorí sú duchovne formovaní v Gréckokatolíckom kňazskom seminári bl. biskupa P. P. Gojdiča v Prešove. Z toho je ich 50 za Prešovskú archieparchiu, 18 za Košickú eparchiu a 1 za Bratislavskú eparchiu. Ďalších 14 bohoslovcov je na pastoračnom ročníku, počas ktorého pôsobia v rôznych službách.

Pri príležitosti týchto výročí GTF PU jej dekan odovzdal pamätné medaily jednotlivým fakultám PU. Ďalej odovzdal ďakovné listy Mons. Jánovi Babjakovi SJ za všestrannú pomoc pri rozvoji fakulty a Mons. Jozefovi Tóthovi za zásluhy o vznik a rozvoj fakulty. Pamätné listy odovzdal podporovateľom fakulty – rektorovi PU prof. RNDr. René Matlovičovi, PhD., štátnemu tajomníkovi Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Mgr. Jaroslavovi Ivančovi, košickému eparchovi Mons. Milanovi Chauturovi CSsR, emeritnému prešovskému biskupovi Mons. Dr. h. c. Jánovi Hirkovi, emeritnému pražskému pomocnému biskupovi Mons. Jánovi Eugenovi Kočišovi a Teologickej fakulte v Košiciach Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Ďakovnými listami ocenil aj zaslúžilých pedagógov, pracovníkov a podporovateľov fakulty – prof. ThDr. Vojtecha Boháča, PhD., Mons. Mgr. Jána Gajdoša, RNDr. Jozefa Voskára, PaedDr. Františka Dancáka, ThLic. Leandra Tadeusza Pietrasa, OSPPE, ICLic. Michala Onderka st., PaedDr. ThLic. Emila Turiaka, Jozefa Blaščáka, Mgr. Mikuláša Pružinského, Magdalénu Šechnú, Katarínu Maňošovú, ikonopisca Milana Lajčiaka, Júliusa Bartscha a firmu Krypton s r. o.

Ďakovné listy boli udelené aj in memoriam Mons. doc. ThDr. Vladimírovi Poláčkovi, doc. ThDr. Františkovi Janhubovi, Mons. Mgr. Jánovi Krajňákovi, MUDr. Jánovi Kőrymu a doc. ThDr. PaedDr. Marekovi Pribulovi, PhD., mimoriadnemu profesorovi.

Prešovská univerzita na základe návrhu Vedeckej rady GTF PU udelila v tento slávnostný deň aj tituly *doctor honoris causa* dvom významným osobnostiam Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku – prešovskému arcibiskupovi a metropolitovi Mons. ThDr. Jánovi Babjakovi SJ, PhD., veľkému kancelárovi GTF PU v Prešove, a gréckokatolíckemu kňazovi a básnikovi Mons. Mgr. Jozefovi Tóthovi, bývalému prodekanovi a čestnému dekanovi Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty v Prešove UPJŠ v Košiciach (dnes GTF PU). Obaja, každý z inej pozície, majú nesmierny podiel na rozvoji tejto fakulty.

Ako uviedol rektor PU prof. RNDr. René Matlovič, PhD., „je skutočne potrebné vysloviť uznanie pánovi arcibiskupovi a metropolitovi Jánovi Babjakovi za jeho všestranné aktivity, ktoré presahujú rámec Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku ako aj Prešovskej univerzity v Prešove. Zviditeľňujú nás – ľudí, ktorí tu žijeme, pracujeme, prežívame svoje

radosti i starosti. A taktiež básnikovi-jubilantovi Jozefovi Tóthovi, ktorému práve teraz vyšlo súborné literárne dielo ako cenný myšlienkový odkaz pre dnešok, a u ktorého ešte väčšiu úctu vzbudzuje súlad prežitého a napísaného, čo spôsobuje najpresvedčivejší účinok na človeka a jeho vnútornú premenu. Patrí im za to naša vďaka.

Po prednesených *laudatiach*, ktoré prítomných zoznámili so životom, dielom a vedeckým i ľudským prínosom navrhnutých kandidátov, ako aj s ich konkrétnym vkladom k rozvoju Prešovskej univerzity, a po samotnom udelení titulov *doctor honoris causa* nasledovali slávnostné prednášky ocenených.

Mons. Ján Babjak SJ vo svojom príhovore predstavil utrpenie a vernosť gréckokatolíckych biskupov a kňazov v rokoch, kedy bola Gréckokatolícka cirkev v bývalom Československu zakázaná. Zhrnul tak výsledky svojho vedeckého bádania pri práci na edícii Zostali verní, ktorú spracoval na základe osobných svedectiev kňazov a archívnych dokumentov. Z určitého nadhľadu vyzdvihol skutočnosť Božej logiky. Boh dovolil formálny zánik Gréckokatolíckej cirkvi, aby sa nemohla spoliehať na nikoho, ani na seba, ale iba na Božiu milosť. „*Utrpením ju očistil od všetkého, čo by jej v budúcnosti prekážalo v napredovaní vo vernosti a v láske. Tí, ktorí sú už v nebi sa modlia za svojich katov a za všetkých tých, ktorí im pomohli k mučeníctvu, k svätosti, a prosia Boha, aby ich zachránil pre večnosť. Ide o výmenu darov.*“ Povedal, že ocenenie v podobe čestného doktorátu prijal iba s tým vedomím, že je to ocenenie vernosti Gréckokatolíckej cirkvi, ktorá po veľkom utrpení teraz prijíma veľké Božie milosti v mnohorakých podobách.

Konkrétnym vyjadrením tejto vernosti je ďalší ocenený – Mons. Jozef Tóth, ktorý v príhovore vyzdvihol dôležitosť ľudského rozmeru vzdelávania. „*Teológia nie je len náukou o Bohu, ale aj o človeku a o svete. A predovšetkým o ľudských vzťahoch! Preto i tento titul sa týka nielen poznania, ale aj vzťahov. Táto syntéza poznania i vzťahov na základe princípov teológie, či viery utvára harmonický model na ľudský život! Teológia je aj výsostnou antropológiou.*“ Ďalej uviedol, že preto je neustále potrebná antropologizácia teológie a teologizácia antropológie. Ak naše vzťahy nebudujeme v súlade s tým, čo do nás nakódoval Boh, menia sa iba na ťahy, ktoré majú málo spoločného s ľudskosťou. V tomto kontexte sa vyjadril, že najvyšším titulom pre človeka je *homo bonus* – dobrý človek. Menovite poďakoval tým, ktorí nezištne pomáhali pri obnove gréckokatolíckeho teologického štúdia a kňazskej formácie v Prešove a spomenul ako začínali síce z ničoho, ale stavajúc na dôvere v Boha a úcte k človeku.

Na slávnosti sa zúčastnili najvyšší akademickí predstavitelia Prešovskej univerzity, jej Vedeckej rady, Akademického senátu a jednotlivých fakúlt, ako aj predstavitelia iných vzdelávacích inštitúcií na Slovensku, predstavitelia Cirkvi, štátnej správy a samosprávy, členovia Vedeckej rady, Akademického senátu, pedagógovia a zamestnanci GTF PU, bohoslovci a ďalší vzácní hostia.

K atmosfére podujatia prispel nádherným spevom Zbor sv. Romana Sladkopevca z Gréckokatolíckeho kňazského seminára. Prešovská univerzita takýmto slávnostným spôsobom dôstojne oslávila výročie svojej najstaršej fakulty, čo sa do jej histórie zaiste zapíše zlatými písmenami.

Lubomír Petřík